

ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในชุมชน
หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักงานแพทย์ (โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์)
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

๑. หลักการและเหตุผล

นมแม่เป็นสารอาหารและมีภูมิคุ้มกันที่ดีที่สุดของลูกซึ่งเหมาะกับการเจริญเติบโต และพัฒนาการทางเขาวนปัญญา ลดอัตราการตาย การเจ็บป่วยจากโรคติดเชื้อ และยังพบเด็กที่กินนมแม่ มีการพัฒนาด้าน IQ, EQ เฉลี่ยสูงกว่า สร้างความรักความผูกพันในครอบครัว ซึ่งเป็นสถาบันพื้นฐานที่สำคัญของสังคมและประเทศ นอกจากนี้การให้ลูกกินนมแม่ยังมีประโยชน์ต่อตัวแม่ ได้แก่ ลดอัตราการเป็นเบาหวาน ลดการเป็นมะเร็งเต้านม มะเร็งรังไข่ และประหยัดค่าใช้จ่ายในการซื้อนมผง ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) กำหนดเป้าหมาย ให้เด็กไทยกินนมแม่อย่างเดียว ๖ เดือนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ แต่ผลสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย หรือ MICS (Multiple Indicators Cluster Survey) ครั้งล่าสุด เก็บข้อมูลจาก ๓๔,๐๐๐ ครอบครัวทั่วประเทศระหว่างเดือนมิถุนายนถึงตุลาคม ๒๕๖๕ ซึ่งเป็นช่วงที่ประเทศไทยเริ่มผ่อนคลายมาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ พบความก้าวหน้าด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในประเทศไทย โดยในปี ๒๕๖๕ มีทารกอายุไม่เกิน ๖ เดือนร้อยละ ๒๙ ที่ได้กินนมแม่อย่างเดียวในช่วง ๖ เดือนแรก เมื่อเทียบกับเพียงร้อยละ ๑๔ ในปี ๒๕๖๒ นอกจากนี้ยังพบว่ามีแม่จำนวนมากขึ้นที่ให้นมลูกอย่างต่อเนื่องจนถึง ๑ ปีและ ๒ ปี

โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์ ให้ความสำคัญในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มาตลอด โดยใน ปี พ.ศ.๒๕๕๖ ได้จัดทำโครงการเสวนานมแม่ในชุมชนและฝึกอบรมแม่อาสาเพื่อการส่งเสริมสุขภาพมารดาและทารกในชุมชนมาตานุสรณ์และชุมชนใกล้เคียงขึ้น ส่งผลให้อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ต่ำกว่า ๖ เดือนในชุมชนเกินเป้าหมายของกระทรวงสาธารณสุข (ร้อยละ ๒๕) ในขณะนั้น การสำรวจปี ๒๕๖๖ โดยการเก็บข้อมูลจากคลินิกสุขภาพเด็กดีของศูนย์บริการสาธารณสุข ๓ แห่ง ซึ่งเป็นตัวแทนของศูนย์บริการสาธารณสุข ในเขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตสาทร พบสถิติการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวจนอายุครบ ๖ เดือน ร้อยละ ๑๒.๕๐ แม้อยู่มีความรู้และทักษะในการให้นมลูกไม่ถูกต้อง มักมีความจำเป็นต้องไปทำงานเมื่อครบกำหนดลาคลอด รวมทั้งแม้อยู่มีความรู้ไม่เพียงพอ ทำให้ไม่เห็นความสำคัญในความจำเป็นที่ต้องให้ลูกได้รับนมแม่อย่างเดียวจนครบ ๖ เดือน โดยเฉพาะความรู้ในเรื่องการเก็บน้ำนมเพื่อให้มีน้ำนมเพียงพอ และลูกได้รับนมแม่อย่างต่อเนื่องระหว่างไปทำงาน ซึ่งในประเด็นนี้ครอบครัวและชุมชนมีส่วนสำคัญอย่างยิ่ง การสนับสนุนให้แม่มีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวจนครบ ๖ เดือนให้ประสบความสำเร็จได้

โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์ จึงได้จัดโครงการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในชุมชน เพื่อสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างต่อเนื่อง และขยายผลการดำเนินงานสู่ชุมชนอื่นเพิ่มขึ้น ประกอบกับนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ด้านการพัฒนากระบวนการบริการสาธารณสุข Bangkok Health Zoning กำหนดให้โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์เป็นโรงพยาบาลแม่ข่ายพื้นที่เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตสาทร ให้มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยบริการปฐมภูมิ ภาคีเครือข่าย และภาคประชาชน เพื่อให้การเข้าถึงระบบบริการสาธารณสุขของประชาชนเป็นไปได้อย่างสะดวกและทั่วถึง รวมถึงการบริการเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

๖. แผนปฏิบัติการ

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ปี พ.ศ. ๒๕๖๗											ปี ๒๕๖๘
	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.
๑. ประสานวิทยากร ประสานหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องขอรายชื่อ คณะกรรมการและ รายชื่อผู้เข้ารับการอบรม	→	→										
๒. จัดทำโครงการเพื่อ ขออนุมัติโครงการต่อ ผู้บริหารตามลำดับ	→	→										
๓. จัดทำคำสั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการ บัญชี รายชื่อบุคคลภายนอก ผู้เข้าร่วมโครงการ เสนอผู้บริหารลงนาม ตามลำดับ	→	→										
๔. ประชุมคณะทำงาน เพื่อมอบหมายหน้าที่ และวางแผนในการ ดำเนินงาน	→	→										
๔. จัดเตรียมเอกสาร วัสดุ อุปกรณ์	→	→										
๕. ดำเนินการอบรมตาม กำหนด		→										
๖. คณะทำงาน ดำเนินการติดตาม ประเมินกิจกรรมของแม่ อาสา		→	→	→	→	→	→	→	→	→	→	→
๗. ประเมินผลโครงการ และสรุปผลการประเมิน รายงานผลโครงการตาม แบบสพข.๒/๕๙												→

๗. งบประมาณ

ค่าใช้จ่ายของโครงการเบิกจ่ายจากกองทุนหลักประกันสุขภาพกรุงเทพมหานคร จำนวนเงินทั้งสิ้น ๕๗,๑๖๒ บาท (ห้าหมื่นเจ็ดพันหนึ่งร้อยหกสิบสองบาทถ้วน) โดยมีรายละเอียดค่าใช้จ่าย ดังนี้

กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	รายการค่าใช้จ่าย	จำนวนเงิน (บาท)	กฎหมาย ระเบียบ ที่ เกี่ยวข้อง
อบรมการ ส่งเสริมการ เลี้ยงลูกด้วย นมแม่ใน ชุมชน ระยะเวลา ๒ วัน ระหว่าง วันที่ ๒๘ - ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๗ ณ ห้องประชุม อุดมสังวรญาณ ชั้น ๒๓ อาคาร ๗๒ พรรษา มหาวิทยาลัย โรงพยาบาล เจริญกรุง- ประชารักษ์	- บุคคลภายนอกซึ่ง เป็นกลุ่มเป้าหมาย ของโครงการ จำนวน ๘๐ คน - เจ้าหน้าที่ ดำเนินงาน จำนวน ๑๖ คน - วิทยากร ๑๐ คน รวมทั้งสิ้น ๑๐๖ คน	๑. ค่าอาหาร (ไม่ครบมื้อ) รุ่นที่ ๑ (๕๐ + ๑๐ + ๑๐ = ๗๐ คน) x ๑๕๐ บาท x ๑ รุ่น = ๑๐,๕๐๐ บาท รุ่นที่ ๒ (๓๐ + ๑๐ + ๖ = ๔๖ คน) x ๑๕๐ บาท x ๑ รุ่น = ๖,๙๐๐ บาท	๑๗,๔๐๐	- ระเบียบ กรุงเทพมหานครว่า ด้วยค่าใช้จ่ายในการ ฝึกอบรม พ.ศ. ๒๕๔๑ - ค.กท.ที่ ๑๘๐๒/๒๕๕๒ ลว. ๒๘ เม.ย. ๒๕๕๒ - หนังสือสั่งการ ที่ กท ๐๔๐๑/๓๑๑ ลว. ๒๓ ม.ค. ๒๕๕๗ เรื่องคู่มือวิเคราะห์ โครงการฝึกอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน - หนังสือสั่งการ ที่ กท ๐๔๐๑/๒๑๔ ลว. ๑๘ ก.พ. ๒๕๖๒
		๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม รุ่นที่ ๑ (๕๐ + ๑๐ + ๑๐ = ๗๐ คน) X ๒๕ บาท x ๒ มื้อ = ๓๕๐๐ บาท รุ่นที่ ๒ (๓๐ + ๑๐ + ๖ = ๔๖ คน) x ๒๕ บาท x ๒ มื้อ = ๒,๓๐๐ บาท	๕,๘๐๐	
		๓. ค่าชุดอุปกรณ์สาธิต	๒๗,๘๐๐	
		๔. ค่าวัสดุ เครื่องเขียน และอุปกรณ์	๖,๑๖๒	
		รวมเป็นเงิน (ห้าหมื่นเจ็ดพันหนึ่งร้อยหกสิบสองบาทถ้วน)	๕๗,๑๖๒ บาท	

ทั้งนี้ เบิกจ่ายตามระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม พ.ศ. ๒๕๔๑ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด โดยพิจารณาตามความจำเป็น เหมาะสม และประหยัด

๘. ความเสี่ยงของโครงการและแนวทางการบริหารความเสี่ยง

ความเสี่ยง	การประเมินความเสี่ยง			แนวทางการบริหารความเสี่ยง
	โอกาสที่จะเกิด	ผลกระทบ	ระดับของความเสี่ยง	
๑. ผู้เข้ารับการอบรมมีเหตุสุดวิสัยบางประการ ทำให้ไม่สามารถเข้ารับการอบรมได้ตามกำหนด	๒	๒	ปานกลาง	- กำหนดวันจัดประชุม และประสานผู้เข้ารับการอบรมล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๒ เดือนและโทรศัพท์เตือนเมื่อใกล้วันอบรม - เกิดเหตุสุดวิสัย ให้รีบแจ้งผู้จัดอบรมทันทีเพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน
๒. ผู้เข้าอบรมไม่เห็นความสำคัญและไม่นำความรู้ไปประยุกต์ใช้	๒	๒	ปานกลาง	- กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติของอาสาสมัครชุมชนทุก ๓ เดือน

๙. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๙.๑ ทารกในพื้นที่เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตสาทร ได้รับนมแม่อย่างเดียว ๖ เดือน

๙.๒ มีเครือข่ายในการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในพื้นที่เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตสาทร

๑๐. การติดตามประเมินผล

๑๐.๑ ตัวชี้วัดของโครงการ

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	ประเภทตัวชี้วัด	วิธีการคำนวณ/เครื่องมือในการใช้วัด	ระยะเวลา
๑. ร้อยละการเข้าอบรมของกลุ่มเป้าหมาย	$\geq 80\%$	ระดับผลผลิต	$\frac{\text{จำนวนผู้อบรมทั้งหมด} \times 100}{\text{จำนวนผู้เข้าอบรมตามโครงการ}}$	ภายหลังเสร็จสิ้นการอบรม
๒. ร้อยละผู้เข้าอบรมมีคะแนนทดสอบหลังอบรมผ่านเกณฑ์การประเมิน	$\geq 80\%$	ระดับผลผลิต	$\frac{\text{จำนวนผู้อบรมผ่านเกณฑ์ทดสอบ} \times 100}{\text{จำนวนผู้ทำแบบทดสอบทั้งหมด}}$	ภายหลังเสร็จสิ้นการอบรม
๓. ร้อยละกลุ่มเป้าหมายที่เป็นหญิงวัยเจริญพันธุ์เมื่อตั้งครรภ์มารับบริการฝากครรภ์ก่อนอายุครรภ์ ๑๒ สัปดาห์	$\geq 80\%$	ระดับผลลัพธ์	$\frac{\text{จำนวนหญิงวัยเจริญพันธุ์ตั้งครรภ์มาฝากครรภ์ก่อนอายุครรภ์ ๑๒ สัปดาห์} \times 100}{\text{จำนวนหญิงวัยเจริญพันธุ์ที่เข้าอบรมตั้งครรภ์ทั้งหมด}}$	ภายหลังเสร็จสิ้นโครงการ
๓. อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว ๖ เดือน ของทารกที่มารดาเข้ารับการอบรม	๓๐%	ระดับผลลัพธ์	$\frac{\text{จำนวนทารกกินนมแม่อย่างเดียว ๖ เดือน} \times 100}{\text{จำนวนทารกอายุ ๖ เดือนทั้งหมดในทีมารดาเข้ารับการอบรม}}$	ภายหลังเสร็จสิ้นโครงการ

๑๐.๒ การติดตามความก้าวหน้า

๑๐.๒.๑ คณะทำงานดำเนินการติดตามประเมินกิจกรรมการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในชุมชนของแม่อาสา โดยวิธีติดตามปัญหา อุปสรรค จากแบบรายงานการเยี่ยมบ้านของแม่อาสา และติดตามจากข้อมูลแบบรายงานผลการปฏิบัติงานของแม่อาสาแต่ละคน ทุกเดือน เป็นเวลา ๖ เดือน

๑๐.๒.๒ คณะทำงานส่งรายชื่อกลุ่มเป้าหมายกรณีหญิงตั้งครรภ์และแม่หลังคลอด ให้ศูนย์บริการสาธารณสุขในพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และติดตามเยี่ยมหลังคลอดตามเกณฑ์

๑๐.๒.๓ คณะทำงานสำเนาแบบรายงานการเยี่ยมบ้าน และแบบรายงานผลการปฏิบัติงานของแม่อาสาให้ศูนย์บริการสาธารณสุขในพื้นที่ทุกเดือน เพื่อติดตามเยี่ยมบ้าน และติดตามการปฏิบัติงานของแม่อาสา

๑๐.๓ การประเมินผลโครงการ

๑๐.๓.๑ ประเมินความรู้และทักษะการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของกลุ่มเป้าหมาย (กลุ่มหญิงตั้งครรภ์/แม่หลังคลอด/หญิงวัยเจริญพันธุ์ และกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขในชุมชน) ก่อน และหลังการอบรม

๑๐.๓.๒ ประเมินกิจกรรมการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในชุมชนของแม่อาสา ทุกเดือน เป็นเวลา ๖ เดือน โดยประเมินผลจากข้อมูล

- รายงานการเยี่ยมบ้านของแม่อาสา
- รายงานผลการปฏิบัติงานของแม่อาสา

๑๐.๓.๓ สรุปผลการดำเนินงานโครงการ และรายงานผลการดำเนินงาน เสนอต่อคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพกรุงเทพมหานคร

๑๐.๓.๔ สรุปผลการดำเนินงานโครงการ และรายงานผลการดำเนินงาน เสนอต่อคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพกรุงเทพมหานคร สรุปส่งแบบรายงานโครงการตามแบบ สพข.๒ ภายหลังการประชุม ๒ สัปดาห์ ในแบบรูปเล่มเสนอผู้บริหารสำนักงานการแพทย์ ภายหลังการประชุม ๑ เดือน

ลงชื่อ

ผู้เสนอโครงการ

(นายพรเทพ แซ่เอ็ง)

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์

ลงชื่อ

ผู้อนุมัติโครงการ

(นางเลิศลักษณ์ สีลาเรืองแสง)

ผู้อำนวยการสำนักงานการแพทย์

10